

ОГЛЯД

судової практики Верховного Суду

щодо юрисдикції окремих спорів

(актуальна судова практика станом на 15.08.2025)

- 1. Щодо юрисдикції справ за позовами контролюючого органу про визнання недійсними правочинів, укладених підприємствами, які не здійснювали господарської діяльності.**
- 2. Щодо юрисдикції спорів про поновлення на посаді директора, звільненого за вчинення одноразового грубого порушення трудових обов'язків з підстав, передбачених п. 1 ч. 1 ст. 41 КЗпП України.**
- 3. Про юрисдикцію спорів щодо визнання договору купівлі-продажу цінних паперів недійсним**
- 4. Про юрисдикцію спору щодо усунення перешкод міській раді в розпорядженні земельною ділянкою ФОП**
- 5. Щодо юрисдикційності вимог з вирішення питань стосовно земельної ділянки, які заявлені прокурором в інтересах держави до юридичної особи**
- 6. Щодо юрисдикції спорів про витребування земельної ділянки територіальною громадою від юридичної особи**

Щодо юрисдикції справ за позовами контролюючого органу про визнання недійсними правочинів, укладених підприємствами, які не здійснювали господарської діяльності.

Справи за позовами контролюючого органу про визнання недійсними правочинів, укладених підприємствами, які не здійснювали господарської діяльності, що встановлено вироком суду, та застосування визначених законом наслідків їх недійсності підлягають розгляду адміністративними судами за правилами КАС України.

Постанова ВП ВС від 8 травня 2025 року у справі № 420/12471/22:

<https://reyestr.court.gov.ua/Review/127423333>

Щодо юрисдикції спорів про поновлення на посаді директора, звільненого за вчинення одноразового грубого порушення трудових обов'язків з підстав, передбачених п. 1 ч. 1 ст. 41 КЗпП України.

Недотримання вимог закону та установчих документів юридичної особи під час скликання і проведення загальних зборів товариства не може визнаватися порушенням прав колишнього директора товариства, який не є учасником товариства. У спорі про визнання недійсними рішень зборів учасників товариства вирішальним є встановлення факту порушення цим рішенням прав та законних інтересів позивача саме як учасника товариства, тобто його корпоративних прав.

Вимога про поновлення на посаді директора після звільнення на підставі п. 1 ч. 1 ст. 41 КЗпП України має розглядатися у порядку цивільного судочинства.

Постанова КГС ВС від 06.02.2025 у справі № 917/2138/23

<https://reyestr.court.gov.ua/Review/125495803>

Про юрисдикцію спорів щодо визнання договору купівлі-продажу цінних паперів недійсним

Спори щодо договорів, які стосуються розпорядження корпоративними правами (акціями), належать до юрисдикції господарських судів, навіть якщо такі договори мають цивільно-правовий характер. До корпоративних спорів також відносять справи за участю учасників, які вибули зі складу юридичної особи

Постанова ВС від 26 березня 2025 року у справі № 106/6179/13 (провадження № 61-4319св23)

<https://reyestr.court.gov.ua/Review/126328297>

Про юрисдикцію спору щодо усунення перешкод міській раді в розпорядженні земельною ділянкою ФОП

Спір між міською радою та фізичною особою – підприємцем про усунення перешкод у розпорядженні земельною ділянкою і знесення кіоску, який використовується відповідачкою в підприємницькій діяльності, підлягає розгляду в порядку господарського судочинства

Постанова ВС від 19 березня 2025 року у справі № 464/5445/23 (провадження № 61-137св25)

<https://reyestr.court.gov.ua/Review/126182532>.

Щодо юрисдикційності вимог з вирішення питань стосовно земельної ділянки, які заявлені прокурором в інтересах держави до юридичної особи

Позовні вимоги у справі про витребування земельної ділянки та скасування рішення про державну реєстрацію права оренди, заявлені прокурором в інтересах органу місцевого самоврядування до юридичної особи, є земельним спором між територіальною громадою та юридичною особою, який належить до господарської юрисдикції, що виключає розгляд справи в порядку цивільного судочинства

Постанова ВС від 14 травня 2025 року у справі № 205/1876/23 (провадження № 61-2233св25)

<https://reyestr.court.gov.ua/Review/127463652>

Щодо юрисдикції спорів про витребування земельної ділянки територіальною громадою від юридичної особи

Спір між асоційованим членом житлово-будівельного кооперативу та кооперативом щодо повернення пайового внеску є корпоративним, оскільки пов'язаний з майновою участю члена кооперативу в його діяльності та регулюється статутом кооперативу. Такий спір не підлягає розгляду в порядку цивільного судочинства, а має розглядатися за правилами господарського судочинства

Постанова ВС від 15 травня 2025 року у справі № 201/9400/22 (провадження № 61-11651св24)

<https://reyestr.court.gov.ua/Review/127537118>

